

ลักษณะเหยื่อทางจิตของตัวละครคิมจียอง จากวรรณกรรมเรื่องคิมจียอง เกิดปี 1982*

มินท์ธิตา ธนพิบูลโรจน์*

บทคัดย่อ

ผู้หญิงในสังคมเกาหลีใต้ในปัจจุบันมีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างไร เป็นประเด็นที่ต้องศึกษา หากเราต้องการเข้าใจสังคมของประเทศเกาหลีมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันประเทศเกาหลีในเวทีโลกนั้นได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วในหลายด้าน แต่なแปลกใจว่าช่องว่างของความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงในเกาหลีนั้นยังมีมากจริงหรือ เพราะยังพบกระแสสตรีนิยม (Feminism) บทความฉบับนี้จึงมีจุดประสงค์ศึกษา ผู้หญิงในสังคมเกาหลี จากวรรณกรรมสัญชาติเกาหลีเรื่อง คิมจียอง เกิดปี 1982 (82 년생 김지영) ผ่านตัวละครเอก คิมจียอง ซึ่งเป็นกระแสสตรีนิยมอย่างมากในประเทศเกาหลีเอง วรรณกรรมเรื่องคิมจียอง เกิดปี 1982 แต่งโดย โซนัมจู (조남주) ตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนตุลาคม 2016 ซึ่งทำยอดขายได้ถึง 270,000 เล่มในระยะเวลาไม่นาน อีกทั้งได้มีการแปลอีก 18 ภาษาทั่วโลก ถูกนำมาสร้างภาพยนตร์และเข้าฉายในประเทศไทยในช่วงมกราคม 2563 การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ตัวละครเอก จากหนังสือที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย เนื้อเรื่องได้นำเสนอเรื่องราวผู้หญิงในสังคมเกาหลีในช่วงปี 1982 ถึง 2016 เป็นเรื่องราวของผู้หญิงเกาหลี ในบทบาทแม่และภรรยา

* งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ผู้หญิงในสังคมเกาหลีจากบทประพันธ์เกาหลี เรื่องคิม จียอง เกิดปี 1982” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ งบประมาณประจำปี 2563

* อาจารย์สาขาวิชาภาษาเกาหลี ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: minthitathanapiboonroj@gmail.com

ที่ดีที่ผู้หญิงต่างมีปณิธานเกี่ยวกับการใช้ชีวิตแต่งงานและเป็นแม่ที่ดีตามที่สังคมกำหนด แต่ยังได้สอดแทรกมุมมองเรื่องความไม่เท่าเทียมระหว่างการดำเนินชีวิต ผู้แต่งได้นำเสนอความเป็นปกติและธรรมชาติของบทบาทผู้หญิงในมายาคติของสังคมเกาหลี ซึ่งมุมมองนี้อาจมองว่าเป็นความไม่เท่าเทียมที่แฝงในสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีในช่วงปี 1982 ถึง 2016 การวิเคราะห์ตัวละครจึงมีนัยยะสำคัญในการเข้าใจผู้หญิงในสังคมเกาหลีในช่วงปี 1982 ถึง 2016 และได้พบว่าตัวละครถูกสร้างให้มีลักษณะสภาวะความเป็นเหยื่อ (Victim Mentality) บุคลิกนิสัยที่รู้สึกว่าเป็นเหยื่อ คือบุคคลที่มีบุคลิกที่ได้มาซึ่งการดำเนินความท้าทายในชีวิต และ/หรือดำเนินผู้อื่นในหลาย ๆ สถานการณ์ว่าไม่ยุติธรรม

คำสำคัญ: ผู้หญิง; สังคมเกาหลี; คิมจียอง เกิดปี 1982; สภาวะความเป็นเหยื่อ

Victim Mentality of Kim Ji- Young Character from the Literature “Kim Ji- Young Born: 1982”*

MinthitaThanapiboonroj*

Abstract

How women's role in Korean society has been changed from the past into the present? It's one of crucial argument that needed to be studied, if we would like to have a greater understand of Korean society. Nowadays, Korea had rapidly developed in every aspects. Curiously, the gaps between men and women in Korea still exist? Due to recently there are Feminism phenomenons. Therefore, this article aims to study women in Korean society from the literature named “*Kim Ji- Young Born: 1982 (82 년생김지영)*” through a protagonist “Kim Ji-Young” who currently has influenced feminist trends in Korea. The literature “*Kim Ji-Young Born: 1982*” had written by Cho Num Joo where first published in October 2016 and 270,000 books were sold out in a short time. The literature had been translated to, at least 18 languages around the world. Afterwards, from the literature, it was adapted into movie and was released in Thailand in January 2020. This article focuses on the analysis of the main character over the

* This article is apart of the full research paper named “Women in Korean Society from Korean Literature “Kim Ji-young: Born 1982” which was funded by Faculty od Humanities Kasetsart University in 2020.

* Korean Language Lecturer, Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University, Thailand. e-mail: minthitathanapiboonroj@gmail.com

literature in Thai version. The story basically presented a simple story of women's life and her experiences from 1982 to 2016. Even though the story seems to present an ordinary women's life in Korea within Korean cultural context. This novel presented Korean women as ideal mother and good wife and women aimed to maintain their marriage and be a good mother within social expectation. Additionally, the plot had inserted how women faced with gender inequality in their life. The author presented normality and naturalistic women roles in the myth of Korean society, which can be considered as hidden inequality in socio-cultural aspect in Korea during 1982-2016. Consequently, character analysis has significant implications for understanding women in Korean society between 1982 to 2016. It revealed that a protagonist had been created to be a victim mentality which is the characteristic of victimization oneself, blaming challenges in life and/or blaming other people in various situations for being unfair.

Keyword: women; Korean society; Kim Ji young 1982; victim mentality

1. บทนำ

ในสังคมปิตาธิปไตยที่ผู้ชายคือเพศที่ชูสถานะครอบครัวยังได้รับการยอมรับในสังคม หากมองในภูมิภาคตะวันออกไม่ว่าจะเป็นประเทศจีน ญี่ปุ่น หรือเกาหลี ล้วนแล้วแต่ให้ความสำคัญกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิงหรือหากมองที่สังคมประเทศไทยเองในปัจจุบันสังเกตได้ว่าประเทศไทยมีพัฒนาการเรื่องความเหลื่อมล้ำทางเพศ แต่ในอดีตประเทศไทยเองก็มีสำนวนโบราณที่สะท้อนถึงทัศนทางด้านลบของการมีลูกสาว เช่น “มีลูกสาวก็เหมือนมีสัวมอยู่หน้าบ้าน” สะท้อนถึงผู้หญิงในสังคมไทยปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินี้ไปอย่างมากแล้ว ในสังคมไทยได้มีวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของสังคมมาถึงจุดที่สามารถสังเกตเห็นได้ว่าการเหลื่อมล้ำเรื่องเพศ ชาย หญิง หรือแม้กระทั่งเพศทางเลือกอื่น ๆ การเหลื่อมล้ำเรื่องเพศสภาพต่าง ๆ ลดน้อยลงทั้งในด้านการเรียน การทำงาน หรือการใช้ชีวิตในสังคมไทย แต่หากมองไปที่ประเทศเกาหลีซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน เป็นการพัฒนาประเทศอย่างน่าทึ่งโดยที่ประเทศไทยก็สนใจทำการศึกษาศึกษาประเทศเกาหลีว่าสามารถพัฒนาอย่างรวดเร็วได้อย่างไร จึงทำให้เกิดการศึกษาเกี่ยวกับสังคมเกาหลีในมุมต่าง ๆ มีความจำเป็นและควบคู่ไปกับการศึกษาการพัฒนาประเทศในด้านอื่นเช่นกัน ทำไมยังคงมีการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ เสี่ยงสะท้อนเรื่องความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศชาย-เพศหญิง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาว่าสังคมเกาหลียังมีเรื่องความเหลื่อมล้ำทางเพศอยู่จริงหรือเป็นแค่ผลพวงจากกระแสของหนังสือที่ได้นำมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์เรื่อง *คิมจียอง เกิดปี 1982 (82년생 김지영)* ที่ล่าสุดนำมาซึ่งกระแสวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับช่องว่างระหว่างชาย-หญิงในสังคมเกาหลีและเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้เกิดเป็นกระแส *#metoo* ในสังคมเกาหลีช่วงที่ผ่านมา และเป็นประเด็นขึ้นมาอีกครั้งเมื่อ ไอรีน (IRENE)¹ หนึ่งในสมาชิกวงเกิร์ลกรุ๊ป Red Velvet ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

¹ ข่าวการให้สัมภาษณ์ของไอรีน (아이린) วง Red Velvet เผยแพร่ทางเว็บไซต์ https://www.ytn.co.kr/_ln/0103_201803211555068084 สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563

หนังสือเล่มล่าสุดที่อ่านคือเรื่อง คิมจียอง เกิดปี 1982 ส่งผลให้แฟนคลับชายจำนวนมากเกิดความไม่พอใจ ถึงแม้ว่าหลายคนจะยังไม่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยซ้ำ เพียงเพราะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาของนวนิยายเรื่องนี้ว่าเกี่ยวกับชีวิตแม่บ้านที่ต้องออกจากงาน เพราะเลือกการแต่งงานและมีลูกจึงต้องละทิ้งความฝันของตัวเองเพื่อใช้ชีวิตเป็นแม่บ้านเลี้ยงลูกและดูแลสามี อีกทั้งมีการกล่าวถึงประเด็นการเลือกปฏิบัติในชีวิตประจำวันและความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงในสังคมเกาหลี นวนิยายเรื่องนี้ยังนำมาซึ่งประเด็นการโต้แย้งเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมจากมุมมองของผู้ชายที่ไม่เคยมีการกล่าวอ้างถึงมาก่อน เช่น การอ้างถึงเรื่องการเกณฑ์ทหารในประเทศเกาหลีที่ไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทั้งสิ้น โดยผู้ชายเกาหลีทุกคนต้องใช้เวลาในค่ายทหารเพื่อรับการฝึกฝนเป็นทหาร เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกแล้วจึงสามารถกลับมาเรียนในมหาวิทยาลัยได้เป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ชายส่วนใหญ่จบการศึกษาหลังนักศึกษาผู้หญิง หรือในกรณีที่ทำงานแล้ว เช่น นักร้อง นักแสดงชายเกาหลีหลายคนที่กำลังอยู่ในช่วงโอดัง ทำรายได้และเติบโตในหน้าที่การงานก็ต้องลาวงการเพื่อเข้ารับการฝึกทหาร แสดงให้เห็นว่าผู้ชายเองก็เช่นเดียวกันต้องเสียสละเพื่อส่วนรวมซึ่งผู้ชายเองก็ไม่ได้เรียกร้องถึงความไม่เท่าเทียมนี้ อย่างไรก็ตามจากกระแสวิพากษ์วิจารณ์นี้ได้ส่งผลให้นวนิยายเรื่องนี้ได้รับการตอบรับจากผู้หญิงจำนวนมากจนทำให้มียอดขายสูงในช่วงเวลานั้น

หนังสือเรื่อง คิมจียอง เกิดปี 1982 (82 년생 김지영) ซึ่งแต่งโดย โซนัมจู (조남주) ตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนตุลาคม 2016 ซึ่งทำยอดขายได้ถึง 2 ล้านเล่มในเวลา 2 ปี อีกทั้งได้มีการแปลเป็นภาษาอื่นอีก 18 ภาษาทั่วโลก กระแสในสังคมเริ่มมีการกล่าวถึงในโลกออนไลน์จนกลายเป็นกระแสสตรีนิยม (Feminism) โดย คิมโดยอง (김도영) ผู้กำกับหญิงชาวเกาหลีได้นำนวนิยายเรื่องนี้มาสร้างเป็นภาพยนตร์โดยใช้ชื่อเดียวกัน และได้นักแสดงชื่อดังในเกาหลีมาร่วมแสดง อย่างตัวเอกของเรื่อง คิมจียอง รับบทโดย จองยูมิ (정우미) และบทสามเณย์ของคิมจียอง รับบทโดย คงจีซอล (공지철) หรือชื่อในวงการที่เป็นที่รู้จักคือ กงยู (공유) โดยภาพยนตร์สามารถกวาดรายได้กว่า 3 หมื่น

ล้านวอน ในปี 2019 โดยที่ขณะนั้นยังไม่ได้เข้าฉายในประเทศไทยและในอีกหลายประเทศ ซึ่งรวมเป็นรายได้ประมาณกว่าหนึ่งพันล้านบาท²

การวิเคราะห์สภาวะความเป็นเหยื่อของตัวละครเอก คิมจียอง นั้นเป็นเสมือนการมองเรื่องราวชีวิตของผู้หญิงจำนวนมากในประเทศเกาหลีจะสังเกตได้ตั้งแต่ชื่อเรื่องที่เลือกใช้ซึ่งมาจากชื่อของตัวละครเอกของเรื่องคือ คิมจียอง ซึ่งเป็นชื่อที่นิยมของเด็กผู้หญิงที่เกิดในสมัยนั้น หากเปรียบเทียบกับประเทศไทยก็อาจเปรียบได้กับประเทศไทยในช่วงปีค.ศ. 1960-1980 ที่เราคุ่นเคยกับเพื่อนในห้องเรียนที่มีชื่อซ้ำกันเพราะเป็นชื่อนิยมของเด็กผู้หญิง หรือเด็กผู้ชายในสมัยนั้นเพราะฉะนั้นชื่อตัวละครเอก คิมจียอง จึงเป็นเสมือนการนำเสนอให้เห็นถึงภาพแทนการดำเนินชีวิตของผู้หญิงในประเทศเกาหลี อีกทั้งยังเห็นได้จากการเลือกใช้หน้าปกหนังสือที่น่าสนใจ โดยการใช้รูปแบบการเบลอหน้าผู้หญิงจึงทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการใบหน้าของตัวเองบนหน้าปกเปรียบเสมือนว่านี่คือการเล่าเรื่องชีวิต ประสบการณ์ที่สามารถสะท้อนถึงความอยุติธรรมที่ผู้หญิงในเกาหลีได้พบเจอมาตลอดชีวิตของพวกเธอ อีกทั้งยังมีลีที่เป็นเหมือนหัวใจของเรื่องที่ว่า “เพราะเราทุกคนคือ คิมจียอง” ที่ใช้ทั้งในหนังสือและภาพยนตร์เพื่อชักจูงและเชื่อมโยงผู้อ่านหนังสือได้เป็นอย่างดี

² รายได้จากการฉายภาพยนตร์รวบรวมโดย BoxofficeMojo.com By IMDbPro เผยแพร่ทางเว็บไซต์ https://www.boxofficemojo.com/title/tt11052808/credits/?ref_=bo_tt_tab#tabs สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2563

ภาพที่ 1. (ซ้าย) ปกหนังสือนวนิยายฉบับภาษาเกาหลีตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อค.ศ. 2016
(ที่มา: <https://bookinterpark.com>)

ภาพที่ 2. (กลาง) ปกหนังสือนวนิยายฉบับภาษาไทย แปลโดยตรองสิริ ทองคำใส
ปัจจุบันตีพิมพ์ครั้งที่ 4 เมื่อ 4 มกราคม ค.ศ. 2020 (ที่มา: <https://se-ed.com>)

ภาพที่ 3. (ขวา) ปกหนังสือนวนิยายฉบับภาษาอังกฤษ แปลโดย Jamie Chang
ค.ศ. 2020 (ที่มา: <https://amazon.com>)

ในบทความนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายเรื่อง *คิมจียอง เกิดปี 1982* ที่ได้แปลเป็นฉบับภาษาไทยเป็นหลัก โดยมุ่งวิเคราะห์ประสบการณ์ของตัวละครเอกคิมจียอง ทั้งที่ปรากฏในตัวบทวรรณกรรม เพื่อชี้ให้เห็นถึงสภาวะความเป็นเหยื่อ (Victim mentality)³ ของตัวละคร ที่ดำเนินสืบเนื่องและทวีความรุนแรงขึ้นตลอดการดำเนินเรื่อง เพื่อให้เห็นถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ของเกาหลี และนำเสนอผลกระทบของระบบวัฒนธรรมดังกล่าวที่หลอมสร้างสำนึกในเบื้องลึกของเกาหลีจนถึงระดับจิตไร้สำนึก โดยในหนังสือนวนิยายได้แบ่งการเล่าเรื่องทั้งหมดเป็น 6 บท โดยเริ่ม

³ จูดิธ อลลออฟ (Judith Orloff, M.D.), ผู้ช่วยศาสตราจารย์คลินิกจิตแพทย์ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส (University of California, Los Angeles - UCLA) เป็นผู้เขียนบทความใน *Psychology Today* เรื่อง "Strategy to Deal with Victim Mentality" โดยบทความนำเสนอเกี่ยวกับการทำเช็คลิสต์อาการของผู้ที่มีบุคลิกเป็นเหยื่อ พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการรับมือกับบุคคลที่มีลักษณะเป็นเหยื่อ โดยทฤษฎีการรับมือกับบุคคลที่มีบุคลิกนั้นได้แบ่งตามความสัมพันธ์ เช่นเป็นเพื่อน ญาติ คนในครอบครัว รวมถึงเพื่อนร่วมงาน

เรื่องจากช่วงที่ 1: ปี 2015 ช่วงที่ 2: ค.ศ. 1982 ถึง ค.ศ. 1994 ช่วงที่ 3: ค.ศ. 1995 ถึง ค.ศ. 2000 ช่วงที่ 4: ค.ศ. 2001 ถึง ค.ศ. 2011 ช่วงที่ 5: ค.ศ. 2012 ถึง ค.ศ. 2015 และสุดท้ายคือช่วงที่ 6: ค.ศ. 2016 ในขณะที่ในภาพยนตร์จะดำเนินเรื่องปัจจุบันเป็นหลัก และมีการตัดสลับเวลาเพื่อเล่าถึงคิมจียองในช่วงวัยต่าง ๆ ประสบการณ์ที่คิมจียอง ปฏิบัติได้รับการปฏิบัติจากบุคคลต่าง ๆ และสังคมที่ไม่เท่าเทียม

เนื้อเรื่องเริ่มต้นที่ปี 2015 ตอนที่คิมจียองอยู่ในวัยสามสิบสี่ปีเพิ่งแต่งงานได้สามปี และมีสถานะเป็นแม่ลูกหนึ่งที่เพิ่งคลอด ทั้งสามอาศัยอยู่ในอพาร์ทเมนต์ในกรุงโซล คิมจียองเคยทำงานที่บริษัทเอกชนขนาดเล็กและเลือกลาออกจากงานเพราะต้องดูแลลูกสาว (ซองจีวอน) ของแดฮยอนผู้เป็นสามีเริ่มสังเกตเห็นอาการแปลก ๆ ของคิมจียองที่เปลี่ยนบุคลิกเป็นอีกคนที่บางครั้งก็พูดจาเหมือนแม่ของตัวเอง บางครั้งก็เป็นเพื่อนสาวของตัวเองและบางทีก็เป็นเหมือนคนที่เสียชีวิตไปแล้วเพราะท่าทางและลักษณะการพูด ในครั้งแรกสามีของคิมจียองคิดว่าเป็นเพียงการล้อกันเล่นแต่เมื่อเกิดขึ้นหลาย ๆ ครั้งทำให้สามีของเธอเป็นกังวล เนื่องจากคิมจียองไม่รู้ตัวเลยเมื่อเกิดเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้น เขาจึงพยายามเกลี้ยกล่อมให้เธอไปปรึกษาจิตแพทย์ด้วยตัวเอง จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการมองย้อนไปในอดีตของคิมจียองเพื่อค้นพบว่าเรื่องใดที่อาจทำให้มีผลต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของเธอ โซนัมจูผู้แต่งจึงเล่าเรื่องย้อนไปตั้งแต่วัยเด็กของคิมจียอง จะเห็นถึงการเรียกร้องเรื่องความไม่เท่าเทียมระหว่างชาย-หญิงนั้น ไม่ได้เริ่มตั้งแต่วัยเด็กแต่เริ่มมาตั้งแต่ในท้องแม่เพราะหากรู้ว่าเด็กที่กำลังจะเกิดมาเป็นผู้หญิง ก็อาจจะไม่มีโอกาสได้เกิดมา ซึ่งเห็นได้จากนโยบายของรัฐบาลเกาหลีในช่วงหนึ่งที่มีการออกมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมกำเนิดของประชากรสะท้อนให้เห็นได้ถึงความเหลื่อมล้ำในเรื่องเพศเช่นเดียวกัน

“รัฐบาลเกาหลีได้สมันั้นได้ออกนโยบายควบคุมอัตราการเกิดของประชากร โดยใช้ชื่อว่า “นโยบายวางแผนครอบครัว” ซึ่งการเอาเด็กในครรภ์ออกด้วยเหตุผลทางการแพทย์ถูกทำให้ชอบด้วยกฎหมายมานานเป็นสิบปีก่อนหน้านี้ การตรวจหาเพศเด็ก

ก่อนคลอดและทำแท้งเด็กผู้หญิงก็เป็นเรื่องเปิดเผยโดยทั่วไป
ราวกับว่า “การได้ลูกสาว” กลายเป็นอีกเหตุผลหนึ่งทาง
การแพทย์เช่นกัน” ”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 33)

ในนวนิยายเองก็ยังสะท้อนให้เห็นในประเด็นความเหลื่อมล้ำระหว่างชายหญิงที่
เกิดขึ้นในสังคมเกาหลี โดยจะเห็นว่า แม่ของคิมจียองต้องลูกสาวคนที่สามและรู้ว่าเป็น
เพศที่ครอบครัวยังไม่ต้องการจึงไปโรงพยาบาลคนเดียวเพื่อเอาน้องสาวของคิมจียองออก
ด้วยความขมขื่น หลายปีต่อมาแม่ของคิมจียองก็ได้ตั้งภรรยาอีกครั้งซึ่งก็คือน้องชายที่
อายุน้อยกว่าคิมจียองประมาณห้าปี

2. คิมจียองและการใช้ชีวิตในครอบครัวเกาหลี

จากการศึกษาตัวละครเอก คิมจียอง ในช่วงชีวิตตั้งแต่ในวัยเด็กจนกระทั่ง
แต่งงานและมีลูกจะเห็นว่าตัวละครได้ตกอยู่ในสภาวะเป็นเหยื่อในแทบทุกบทบาทและใน
แต่ละช่วงชีวิต ตั้งแต่วัยเด็กครอบครัวของคิมจียองนั้นประกอบไปด้วย พ่อ แม่ พี่สาวที่
อายุมากกว่าเธอสองปี คิมจียองเป็นลูกสาวคนที่สองของบ้าน และน้องชายคนสุดท้าย
อายุน้อยกว่าห้าปี ในนวนิยายเล่าถึงความน้อยเนื้อต่ำใจในฐานะลูกสาว โดยเริ่มจาก
เหตุการณ์แรกตอนที่คิมจียองและพี่สาวคนโตผู้ชื่นชอบการกินนมผงของน้องชาย จึงถูก
ย่าทำโทษโดยการตีเพราะกินนมผงของน้องชาย

“หากจับได้ว่าหลานสาวขโมยนมกินนมผง นางจะฟาดหลังคุณคิม
จียองแรงเสียจนเธอสำรอกนมผงที่กินเข้าไปออกทางปากและ
จมูกจนหมดเกลี้ยง หลังถูกย่าลงโทษครั้งหนึ่ง คุณคิมอึนยอง
พี่สาวที่อายุมากกว่าคุณคิมจียองสองปีก็ไม่ยอมกินนมผงอีกเลย

“นมผงไม่อร่อยหรือพี่”

“อร่อย”

“แล้วทำไมไม่กิน”

“เพราะมันน่าละอาย”

“หา?”

แม้คุณคิมจียองไม่มีใครเข้าใจนักว่าละอายหมายถึงอะไร แต่เธอพอรับรู้ได้ถึงความรู้สึกพี่สาว ที่ยาตีไม่ใช่แค่เพราะพวกเธอโตเกินกินนมผง หรือแค่เพราะน้องจะมีนมผงไม่พอกิน ถ้าจะสรุปรวมความหมายภาษากายของยาจากน้ำเสียง สายตา องศาศีรษะ ความสูงของไหล่ยกตั้ง ตลอดจนแรงลมหายใจเข้าออก ด้วยประโยคเดียวคงยาก กระนั้นถ้าจะตีความให้ตรงที่สุด สารที่ยาส่งแก่เธอก็คือ แก่ “ริบิงอาจ” ยุ่มย่ามกับสิ่งของของหลานชาย หิวแก้วหิวแหวนข้าวระอะ” ”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 28)

จากเหตุการณ์นี้สังเกตได้ว่าทั้งคิมจียองและคิมอินยองเป็นผู้เป็นพี่สาว ต่างต้องเจอกับเหตุการณ์เดียวกันจากคุณย่า แต่คิมอินยองนั้นเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่น่าละอายใจและไม่ควรทำอีก ในขณะที่คิมจียองนั้นอาจยังไม่เข้าใจและเลือกที่จะคิดเอาเองว่ายารักน้องชายมากกว่าจึงไม่ให้กินนมผงของน้องชาย ซึ่งหากจะวิเคราะห์ด้วยเหตุผลแล้วคิมจียองและคิมอินยอง ณ ช่วงวัยในขณะนั้นก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องกินนมผงแล้ว อีกทั้งนมผงก็มีราคาแพงซึ่งผู้แต่งได้เขียนถึงเหตุผลในข้อนี้เอาไว้แต่ตัวละครคิมจียองไม่ได้มองตามหลักเหตุผล แต่กลับใช้อารมณ์น้อยเนื้อต่ำใจว่าการเกิดเป็นผู้หญิงนั้นช่างแตกต่างกับการเกิดเป็นลูกผู้ชาย อีกมุมหนึ่งไม่ว่าจะเป็นหลานสาวหรือหลานชาย คุณย่าก็จะไม่อนุญาตให้พี่สาวทั้งสองกินนมผงของน้องอยู่ดี เพราะฉะนั้นจะถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติกับหลานชายหรือหลานสาวคงไม่ถูกนัก นี่เป็นเพียงเหตุการณ์แรกๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงการที่ตกอยู่ในสภาวะเป็นเหยื่อของตัวละครคิมจียอง

อีกทั้งเหตุการณ์อีกหลายฉากที่สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมที่ครอบครัวยึดปฏิบัติต่อคิมจียองและพี่สาวของเธอ ที่ทำให้เธอเองนั้นมีความรู้สึกถึงความแตกต่างระหว่างการเกิดเป็นลูกสาวกับการเกิดเป็นลูกชาย

“ เป็นเรื่องสมควรแล้วที่เราต้องดักข้าวร้อนหุงใหม่ให้พ่อ
น้องชาย และยาตามลำดับก่อน เป็นเรื่องสมควรแล้วที่น้องชาย
จะได้กินเต้าหู้ เกี้ยว หรือของซุบแข็งทอดลูกกลมที่ทุกชั้นรูปทรง
สวยงามสมบูรณ์ ส่วนคุณคิมจียองกับพี่สาวได้กินชิ้นหัก ๆ
เบี้ยว ๆ เป็นเรื่องสมควรแล้วที่ตะเกียบ ถุงเท้า ชูตลงจอห์น
ทอนบนส่าง กระเป๋านั่งสือกับกระเป๋ใส่รองเท้าของน้องชาย
สวยเข้าคู่กันเสมอ ส่วนของคุณคิมจียองกับพี่สาวต้องแบ่งกันใช้
หากมีผ้าห่มสองผืน หนึ่งผืนต้องยกให้น้องชาย ”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 29)

คิมจียองเกิดมาในช่วงปี 1982 ซึ่งเป็นช่วงที่การเกิดลูกสาวเป็นเหตุผลหนึ่งในการทำแท้งเพราะในช่วงนั้นมีความนิยมลูกชายมากกว่าลูกสาวเป็นผลมาจากอิทธิพลของลัทธิขงจื้อที่เข้ามาในสังคมเกาหลีช่วงสมัยราชวงศ์โชซอน (ค.ศ. 1392-1910) ซึ่งต่อมาความนิยมของการมีลูกชายก็มีอัตราลดต่ำลงจากการวิจัยของเวิลด์แบงก์ (World Bank)⁴ คิมจียองโตขึ้นมาและย้อนคิดถึงอดีตจึงเกิดความรู้สึกว่าตัวเองได้รับการปฏิบัติจากครอบครัวไม่เหมือนกับน้องชาย แต่หากพิจารณาอีกมุมหนึ่งพี่สาวของคิมจียองเองก็เกิดในยุคที่ลูกชายกำลังเป็นที่นิยม แต่ดูเหมือนว่าตัวพี่สาวเองไม่ได้มีความคิดเช่นเดียวกับคิมจียองแต่กลับเข้าใจถึงสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดี ไม่ได้ตก

⁴ Woojin Chung and Monica Das Gupta., Why is Son Preference declining in South Korea? The Rule of Development and Public Policy, and the Implications for China and India. The world Bank development Research Group, Human Development and Public Services Team, October 2007

ในสภาวะเป็นเหยื่อเหมือนกับตัวละครคิมจียอง กรณีที่ต้องตกข่าวให้ผู้ใหญ่ในบ้านก่อนอย่างยากับพ่อนั้นก็เป็นสิ่งที่ควรทำ มิใช่เป็นการเลือกปฏิบัติเพราะต่างเพศ แต่เป็นเรื่องของการให้เกียรติและเคารพผู้อาวุโสกว่าซึ่งเป็นไปตามหลักคำสอนของขงจื้อเช่นเดียวกัน การให้ความเคารพผู้อาวุโสกว่าเป็นวัฒนธรรมของชาวตะวันออกและทุกประเทศในโลก การตกข่าวให้น้องก่อนเป็นสิ่งที่สมควรอยู่แล้วไม่ว่าน้องจะเป็นเพศชายหรือหญิงเพราะในสังคมปฏิบัติเราให้ความสำคัญในการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ที่อ่อนกว่าเป็นเรื่องปกติ แต่จะเห็นได้ว่าคิมจียองนั้นกลับคิดน้อยเนื้อต่ำใจ ไม่ว่างจะเป็นเรื่องการเสียสละของโซ่ให้น้องไม่ว่างจะเป็นน้องชายหรือน้องสาวก็ตาม แต่อาจด้วยเพราะคิมจียองเป็นลูกคนกลางที่เรียกว่า “Wednesdays Child” ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของอัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) นักจิตวิทยาปัจเจก (Individual Psychology) เกี่ยวกับลำดับการเกิดของเด็กในครอบครัวนั้นมีผลทำให้เด็กแต่ละลำดับที่เกิดมีลักษณะนิสัยที่ต่างกันไป ลูกคนโตจะมีลักษณะนิสัยจำเพาะ เช่น การมีความเป็นผู้นำ มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ ส่วนลูกคนกลางมีมนุษยสัมพันธ์ ชี้น้อยใจ และลูกคนเล็กมักจะมีลักษณะนิสัย เอาแต่ใจ มีจินตนาการ ส่วนลูกคนเดียวมีลักษณะนิสัย รักความสมบูรณ์แบบ ความสำเร็จ ดูแลตัวเองได้ดี⁵ จากบทบาทของคิมจียองที่เกิดเป็นลูกคนกลางในครอบครัว จึงวิเคราะห์ได้ว่าลักษณะนิสัยของคิมจียองเป็นลักษณะนิสัยของลูกคนกลางที่มีความคิดเล็กคิตน้อย รู้สึกตัวเองไม่เป็นที่ยอมรับ ไม่มีใครรัก รู้สึกโดดเดี่ยว ประกอบกับการเกิดเป็นผู้หญิงที่เกิดในช่วง 1982 จึงก่อเกิดให้ตัวละครรู้สึกที่ตัวเองนั้นตกอยู่ในสภาวะการตกเป็นเหยื่อ ตั้งแต่เกิดได้รับแต่ความไม่ยุติธรรมทั้งจากในครอบครัวและบริบททางสังคม

ในบทบาทภรรยาคิมจียองดูเหมือนคนที่ไม่มีความสุขมากนักในการเลือกใช้ชีวิตแต่งงานทั้ง ๆ ที่สามีรับหน้าที่ทำงานนอกบ้านเป็นหัวหน้าครอบครัวและยังช่วยงานบ้าน อีกทั้งช่วยเหลือลูกในเวลาหลังเลิกงาน แต่ดูเหมือนคิมจียองที่ตัดสินใจออกจากงานประจำนั้นเป็นความจำใจมากกว่าเพราะเมื่อมาคำนวณรายได้ของคิมจียองหากไม่ออก

⁵ Richard E. Watts., A Review of 200 Birth -Order Studies: Lifestyle Characteristics, The Journal of Individual Psychology, Volume 66 No4 Winter 2010, 408-434

จากงานแล้วนำเงินไปจ้างพี่เลี้ยงเด็กก็ไม่คุ้ม จะให้สามีออกจากงานเพื่อมาเลี้ยงลูกก็ไม่ใช่ว่าทางออกที่เป็นเหตุเป็นผลเพราะเงินเดือนของสามีเธอนั้นมากกว่า และบริษัทที่เขาทำงานอยู่ก็เป็นบริษัทใหญ่ ในขณะที่บริษัทของคิมจียองทำงานนั้นเป็นบริษัทเอกชนขนาดเล็ก

ในปี 2014 คิมจียองได้คลอดลูกสาวจึงเลือกที่จะออกจากงานมาเป็นแม่บ้านเพื่อเลี้ยงลูกและสามี⁶ แต่คิมจียองนั้นอาจจะยังไม่สามารถทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่จะต้องออกจากงานที่เธอรักถึงแม้ว่าการตัดสินใจนี้จะผ่านการปรึกษากันด้วยเหตุผลแล้วระหว่างตัวเธอกับสามี

“ทั้งที่ไม่ใช่เรื่องเกินคาดเดา ทว่าคุณคิมจียองก็ยังหดหู่ คุณของแดฮยอนตอบให้หูลู่ของเธอเบา ๆ

“ไว้ลูกโตเราค่อยหาพี่เลี้ยงมาช่วยดูบ้างแล้วส่งแกเข้าศูนย์รับเลี้ยงเด็กก็ได้ ระหว่างนี้เธอก็เรียนหรือหาข้อมูลงานอื่นดูสิถือโอกาสนี้หางานใหม่ก็ได้เนี่ย พี่จะช่วยเธอให้มาก ๆ เอง”

คุณของแดฮยอนพูดจากใจจริง คุณคิมจียองเองก็เข้าใจความหมายของสามี แต่โทษก็ยังแล่นปราด

“เลิกพูดสักทีได้ไหม ใจว่าช่วยเนี่ย ช่วยงานบ้าน ช่วยเลี้ยงลูก ช่วยเรื่องงานฉัน นี่ไม่ใช่ครอบครัวพี่เธอ งานบ้านไม่ใช่งานบ้าน ฟังนั่นสิ ลูกไม่ใช่ลูกพี่รีไง แล้วก็นะ ถ้าฉันทำงาน ฉันใช้เงินคนเดียวหรือเปล่า ทำไมพูดจาเหมือนตัวเองใจดีเสียเต็มประดา กับธระของคนอื่นอยู่ได้”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 146-147)

⁶ คิมจียอง เกิดปี 1982, หน้า 149 ได้อธิบายอัตราการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของหญิงเกาหลีใต้หลังมีลูกลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับชีวิตช่วงก่อนมีลูก โดยข้อมูลจาก ชเวมินจอง, Health and Welfare policy forum ฉบับเดือนกรกฎาคม 2015, หน้า 63

จากเหตุการณ์ถกเถียงระหว่างคิมจียองกับสามี ผู้อ่านคงรู้สึกแปลกใจว่าเหตุใดคิมจียองจึงใช้แต่อารมณ์ทั้ง ๆ ที่ได้ปรึกษาหารือกันด้วยเหตุผลแล้ว มิใช่สามีบังคับใช้อำนาจหัวหน้าครอบครัว หรือภาวะชายเป็นใหญ่ในการออกคำสั่งจะเห็นได้ว่าคิมจียองนั้นมีแนวความคิดลักษณะเป็นเหยื่อเพราะรู้สึกว่าได้โดนเอาเปรียบจากสามี และได้รับความไม่ยุติธรรมโดยไม่ได้มองเห็นเหตุผลทั้งที่ตัดสินใจสร้างครอบครัว แต่กลับมองแต่ตัวเองว่าต้องเสียสละมากกว่าสามีแต่ไม่เคยมองในมุมของสามีว่าต้องทำงานหนัก ต้องเจอแรงกดดันจากการทำงาน และรับภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว อีกทั้งยังเสนอตัวช่วยงานบ้านและเลี้ยงลูก ผู้หญิงจำนวนหนึ่งอาจรู้สึกว่าสามีของเธอนั้นเป็นสามีในอุดมคติ อีกหลายครอบครัวยอมออกจากงานหนึ่งคน ทั้งที่มีหน้าที่การงานที่มีอนาคตทั้งคู่ เพื่มาดูแลลูกเพียงเพราะไม่อยากฝากลูกให้พี่เลี้ยง เพราะตระหนักได้ว่าการเลี้ยงลูกในวัยทารกถึงสามขวบเป็นวัยที่สำคัญต่อการพัฒนาของเด็ก อีกทั้งการออกจากงานของคิมจียองนั้นเป็นเพียงชั่วคราว หรือแค่ประมาณไม่เกินสามปีด้วยซ้ำ เพราะเมื่อลูกเข้าโรงเรียนคิมจียองก็มีโอกาสกลับไปทำงานที่เธอรักแต่ดูเหมือนว่าคิมจียองจะไม่ได้ภูมิใจในอาชีพแม่เหมือนใครอีกหลายคนที่ออกจะภูมิใจที่ได้เป็นแม่และมีโอกาสได้เลี้ยงลูกด้วยตัวเองและพร้อมที่จะทุ่มเทเพื่อลูก หากจะถามหาความยุติธรรมในกรณีนี้อาจต้องกล่าวถึงการเกณฑ์ทหารของผู้ชายในเกาหลี เพราะกฎหมายระบุไว้ว่าผู้ชายทุกคนต้องรับการเข้าฝึกทหารสองปีเต็มเนื่องจากต้องเตรียมความพร้อมสำหรับภาวะสงคราม เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ยังอยู่ในสภาวะที่ยังคงเป็นศัตรูต่อกัน เพราะฉะนั้นสงครามนั้นยังไม่จบและอาจปะทุขึ้นได้ทุกเมื่อ ดังนั้นผู้ชายเกาหลีเองก็ได้เสียสละเพื่อส่วนรวม เพื่อประเทศ โดยต้องละทิ้งโอกาสในการเรียนหรือการทำงานของตนเองในช่วงเวลาหนึ่งเช่นกัน อย่างสามีของคิมจียองเองก็ต้องจบการศึกษา

⁷ วิเชียร อินทะสี, (2556), พลวัตความเป็นประชาธิปไตยในเกาหลีใต้: จากอำนาจนิยมสู่ประชาธิปไตยที่มั่นคง, หน้า 358 ได้กล่าวว่าสงครามเกาหลี (Korean War) ระหว่าง ค.ศ. 1950-1953 ผลของการสู้รบไม่มีฝ่ายใดชนะ ทั้ง 2 ฝ่ายได้ตกลงพักรบ โดยการลงนามในความตกลงสงบศึก (armistice) จวบจนปัจจุบันก็ยังไม่มีการลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ (Peace treaty) เพื่อยุติสงครามเกาหลีอย่างเป็นทางการ

ช้าเนื่องจากต้องเข้ากรมไปเป็นเวลาสองปีเช่นกัน ทุกคนล้วนต้องเสียสละในบางช่วงบางตอนของชีวิต หากพูดถึงเรื่องงานบ้านในยุคสมัยนี้ก็สะดวกสบายขึ้นมากกว่าแต่ก่อนเนื่องจากมีเครื่องอำนวยความสะดวกมากมาย แต่คิมจียองเองก็ยังคงคิดว่างานบ้านนั้นเป็นภาระงานที่หนักอึ้ง อย่างฉากที่คิมจียองข้อมือเจ็บจึงไปหาหมอซึ่งเป็นอีกหนึ่งเหตุการณ์ที่สามารถบ่งบอกถึงลักษณะที่ตัวละครคิมจียองต้องตกอยู่ในสภาวะเป็นเหยื่อ

“นายแพทย์รุ่นคุณตาบอกว่าเธอมีอาการอักเสบแต่ไม่ร้ายแรง แล้วถามต่อว่าเพิ่งทำงานที่ใช้ข้อมือหรือเปล่า พอคุณคิมจียองตอบว่าเพิ่งคลอดน้อง หมอก็พยักหน้าเป็นเชิงเข้าใจ

“ปกติหลังคลอดลูก ข้อมือแต่ละข้อในร่างกายแม่จะเสื่อมลง อยู่ระหว่างให้นมลูกแบบนี้จะรับยาสูมส์สูมส์ห้าคงไม่ได้ หนูมาทำกายภาพบำบัดแทนได้ไหม”

คุณคิมจียองส่ายหน้า

“งั้นก็อย่าใช้ข้อมือมาก พักผ่อนให้เยอะ ๆ ได้เท่านั้นละ”

“ฉันต้องเลี้ยงลูก ซักผ้า ทำความสะอาดบ้าน...เป็นไปไม่ได้หรอกค่ะที่จะไม่ใช้ข้อมือ”

หมอฉีกยิ้มพอเห็นคุณคิมจียองพูดเสียงเบาคล้ายอุทธรณ์

“ผู้หญิงสมัยก่อนซักผ้าที่ต้องใช้ไม้ตีคอยตบเนื้อผ้า ต้องจุดไฟไฟหุงต้มเอง ต้องนั่งยองใช้มือกวาดถูพื้นบ้านเองทั้งหมด สมัยนี้จะซักผ้าก็มีเครื่องซักให้ จะทำความสะอาดก็มีเครื่องดูดฝุ่น ครบครันทุกอย่างเลยไม่ใช่หรือ แล้วผู้หญิงสมัยนี้จะลำบากอะไร”

เสื้อผ้าสกปรกไม่ได้เดินลงถึงเครื่องซักผ้า เคล็ดลับมันกับน้ำและผงซักฟอก เสร็จแล้วเดินออกมาแขวนตัวเองบนราวตากผ้าเสียหน่อย เครื่องดูดฝุ่นก็ได้หยิบไม้ถูพื้นมาถู ซัก และตากได้เองนี่”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 151-152)

คิมจียองยังมีความคิดว่าตัวเองนั้นต้องทำงานบ้านหนักมาก เพราะเพียงคุณหมอยู่ในใจซึ่ง ลักษณะการเห็นอกเห็นใจตัวเองอย่างเห็นได้ชัดซึ่งเป็นบุคลิกการตกเป็นเหยื่อ (Victim Mentality)^๘ คิมจียองเคยสงสัยว่าแม่ของเธอรู้สึกอย่างไรที่ต้องเลี้ยงลูกสามคน พร้อมกับต้องเปิดร้านโจ๊กไปด้วย และก่อนเปิดร้านโจ๊กแม่เคยไปเรียนฝึกอาชีพทำผม และหารายได้จุนเจือครอบครัวโดยการออกربتัดผม อีกทั้งแม่เองก็ต้องทั้งความฝันที่อยากเป็นครูไปเพราะต้องทำงานส่งพี่ ๆ เรียนก่อนที่จะมาแต่งงานมีครอบครัวของตัวเอง และยังทำกิจการร้านโจ๊กและเลี้ยงลูกสามคน

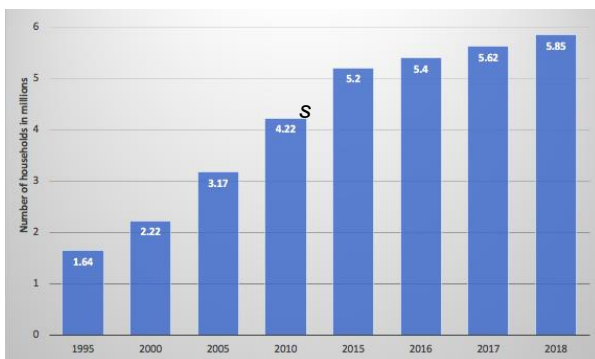
“งานที่ร้านทำให้คุณแม่คุณคิมจียองไม่อาจมาช่วยพยาบาลดูแลลูกสาวระยะพักฟื้นร่างกายได้ กิจการร้านโจ๊กไม่เหมือนเดิมอีกเพราะย่านเดียวกันมีร้านอาหารหลากหลายมาเปิด พอลดจำนวนพนักงานเพื่อประหยัดค่าแรง แม่จึงต้องทำงานหนักขดเขยแรงงานคนที่หายไป กระนั้นก็ยังคงรักษายอดขายให้อยู่ระดับเลี้ยงดูลูกชายคนเดียวที่เรียนหนังสือหนักขึ้นไว้ แม่ห่ออาหารเมนูร้านโจ๊กมาฝากคุณคิมจียองถึงบ้านเท่าที่แม่มีเวลา “พอเห็นหนูที่ตัวผอมแห้งแรงน้อยมีน้อง แกมให้นมและเลี้ยงเองคนเดียว แม่ภูมิใจจัง ความรักของคนเป็นแม่ช่างยิ่งใหญ่เหลือเกิน”

“ตอนแม่เลี้ยงพวกเรารู้สึกอย่างไรบ้างจะ เหนื่อยไหม นึกเสียดายหรือเปล่า ตอนนั้นแม่รู้สึกกว่าตัวเองยิ่งใหญ่ไหมเล่า” ”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 153)

^๘ คริสตัล ราโยล (Crystal Rayole) ได้เขียนถึงคุณลักษณะของผู้มีบุคลิกเป็นเหยื่อ (Victim Mentality), "How to identify and deal with a Victim Mentality" โดยได้รับการ review โดย Timothy J. Legg, Dr. Timothy Legg จิต แพทย์ (Hospice and Palliative Medicine, Geriatrics, Addiction Medicine, Psychiatry)

แม่ของคิมจียองคงจะเข้าใจว่าคิมจียองนั้นมีชีวิตแม่อย่างมีความสุข แม่ถึงภูมิใจในตัวลูกแต่คิมจียองเองนั้นไม่ได้ภูมิใจในการเป็นแม่สักเท่าไร คิมจียองมีคำถามตลอดเวลาว่าตัวเองเลือกถูกหรือไม่ที่ออกจากงานที่รักมาเป็นแม่บ้าน เลี้ยงลูก ดูแลสามี มันทั้งเหนื่อยทั้งไม่มีความสุขที่ต้องทิ้งหน้าที่การงาน รู้สึกไม่ยุติธรรม ทำไมต้องเป็นเธอที่ออกจากงาน ทำไมไม่เป็นสามี ซึ่งถ้ามองชีวิตแม่ของคิมจียองแล้วจะพบว่า สัญชาตญาณความเป็นแม่ของคิมจียองนั้นไม่สามารถเทียบกันได้เลย ทั้งที่ในสมัยแม่ของเธอนั้นงานบ้านก็ไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวก แถมแม่เองก็ต้องทำทั้งงานนอกบ้านและงานในบ้านเพื่อหาเลี้ยงลูกอีกสามคน และดูแลสามีที่มีอาชีพบริหารการด้วย หากจะโทษว่าสังคมบีบบังคับให้คิมจียองต้องแต่งงานหรือก็ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นการตัดสินใจของคิมจียองเอง เนื่องจากสถิติครอบครัวที่พักอาศัยอยู่คนเดียวในประเทศเกาหลีนั้นสูงขึ้นทุก ๆ ปี ดังกราฟด้านล่างซึ่งสามารถเห็นได้ถึงสภาพสังคมของประเทศเกาหลีที่เปลี่ยนแปลงไปจะเห็นคนเลือกอยู่ตัวคนเดียวและเลือกที่จะครองชีวิตเป็นโสดมากยิ่งขึ้น หากไม่มีความพร้อมที่จะเป็นแม่บ้านและไม่พร้อมที่จะละทิ้งความฝันด้านหน้าที่การงาน

ภาพที่ 4. ครอบครัวอยู่อาศัยคนเดียวในประเทศเกาหลีใต้ ระหว่างปี 1995 ถึง 2018
(ที่มา: <https://www.statista.com/>)

อีกหนึ่งฉากสำคัญที่ถูกกล่าวถึงและเป็นอีกฉากที่ผู้อ่านตัวนวนิยายเองสะท้อนใจและคิดสังสารชีวิตของตัวละครเอกอย่างคิมจียอง โดยมีประโยคที่ใช้โปรยไว้หลังปกหนังสือฉบับเกาหลีที่ว่า “사람들이 나보고 맘충이래” แปลเป็นภาษาไทยคือ “คนอื่น ๆ เรียกฉันว่าแมลงแม่” (맘충)⁹ ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกบรรดาแม่ที่ไม่ทำอะไรเลย ไม่ทำงาน ไม่เลี้ยงลูกหรือส่งสอนลูก เช่นเวลาไปที่สาธารณะต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น ร้านอาหารหรือร้านกาแฟ เวลาลูกวิ่งเล่นส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นในร้านก็จะนิ่งเฉยไม่ส่งสอนลูก ซึ่ง 맘충 (แมลงแม่) เป็นหนึ่งในคำพูดแสดงความเกลียดชัง (Hate Speech) ซึ่งในหนังสือแปลไทยแปลประโยคนี้นว่า “มีคนเรียกฉันว่าปลิงละ”

“มีคนเรียกฉันว่าปลิงละ”

คำตอบของคุณคิมจียองส่งผลให้คุณซองแดฮยอนถอนใจเอือก
“มีแค่เด็กประถมเขียนคอมเมนต์ด้วยคำแบบนั้นน่า มันมีแค่นั้น
อินเทอร์เน็ต ไม่มีใครพูดกันจริงหรอก ไม่มีใครคิดแบบนั้นด้วย”
“ไม่ใช่เลย เมื่อकिनได้ยินกับหู ที่สวนสาธารณะตรงข้ามถนน
โนนไน พวกพนักงานบริษัทใส่สูท หน้าตาทำทางปกติรู้ ๆ
สามสิบเป็นคนพูด”

คุณคิมจียองเล่าเหตุการณ์เมื่อกลางวันให้สามมีฟัง ตอนนั้นเธอร้อง
งั้น อับอาย คิดเพียงอยากหนีให้พ้น พอย้อนนึกถึงอีกครั้ง
ใบหน้าเธอพลันร้อนผ่าว มือไม้ สั่นเทา

“กาแฟแก้วนั้นราคาพันห้าร้อยวอน พวกเขาต้องรู้สิ เพราะกิน
กาแฟร้านเดียวกันกับฉัน พี่ ฉันไม่มีค่าพอจะซื้อกาแฟแก้วละ
พันห้าร้อยวอนกินหรอ ไม่สิ ไม่ใช่แค่พันห้าร้อยวอน ถึงเป็นล้าน
ห้าแสนวอนก็เถอะ ฉันจะจ่ายเงินสามมีซื้ออะไรก็เป็นธุระใน
ครอบครัวเรานี้แหละ ฉันเปล่าขโมยเงินพี่เสียหน่อย ฉันคลอดลูก

⁹ คำว่า 맘충 (맘충) หรือ แมลงแม่นั้นไม่มีในพจนานุกรม เนื่องจากเป็นคนแสดง โดย 맘 (맘) แปลว่า แม่ และ 충 (충) แปลว่าแมลง อ้างอิงจาก เว็บไซต์ <http://openslang.com/korean>

เจ็บเจียนตาย ฉันทเลี้ยงแก ยอมทั้งตัวตนของฉันททุกอย่างทั้ง
หนทางทำมาหากิน งานการ ความฝัน ชีวิต แต่ก็ไม่ได้แค่
ปลิง” ”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 168)

หากวิเคราะห์จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่คิมจียองได้ประสบมาพบว่า ตัวละครมี
ลักษณะสภาวะที่ตกเป็นเหยื่อ ดังจะเห็นได้จากการที่ตัวละครคิมจียองมีความรู้สึก
สะเทือนใจอย่างมาก จากคำพูดของคนที่ไม่รู้จักกันที่ได้กล่าวถึงเธอว่าเป็นเหมือนปลิง
ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้เห็นได้ชัดว่าลักษณะของตัวละครเช่นนี้คือความรู้สึกว่า
ตนเองนั้นตกเป็นเหยื่อ (Victim Mentality)

ในบทบาทลูกสะใภ้คิมจียองถือว่าเป็นผู้หญิงที่โชคร้าย ที่ได้รับความเมตตาจาก
แม่สามีตั้งแต่ครั้งแรกที่เจอกัน โดยไม่ต้องพยายามเข้าหาหรือเอาใจแม่สามีเลย
ยกตัวอย่างเช่น ฉากที่ญาติผู้ใหญ่ของทั้งสองครอบครัวนัดหมายกันที่ร้านอาหารเกาหลี
โบราณย่านกังนัม

“จู่ ๆ แม่คุณซองแดฮยอน เริ่มพูดชมคุณคิมจียองซึ่งเพิ่งเคย
เจอหน้ากันแค่สองครั้ง หนูจียองใจเย็น นุ่มนวล มีเสน่ห์ หัวไว
ช่างสังเกต อุตส่าห์จำได้ว่าแม่ไม่ดีมีกาแฟ ตอนพบกันอีกครั้ง
เลยซื้อใบชามาฝาก แต่แม่เป็นหวัด เสียงเปลี่ยนนิดหน่อยก็ยัง
สังเกตเห็น”

เรื่องจริงมีอยู่ว่าคุณคิมจียองซื้อใบชาเป็นของฝากเพราะ
พนักงานห้างแนะนำทั้งเธอเองเห็นว่าราคากำลึงดี และเธอก็ไม่รู้
หรอกว่าอีกฝ่ายเสียงเปลี่ยน”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 131)

จากฉากดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแม่ของชองแดฮยอน เมตตา เอ็นดูคิมจียองมาก ทั้ง ๆ ที่คิมจียองนั้นไม่ได้ต้องพยายาม เป็นความโชคดีที่ได้เจอแม่สามีที่มอบความเอ็นดู ไม่รังเกียจรังอน หรือมีกำแพงกับลูกสะใภ้ แต่คิมจียองไม่ได้มองเห็นถึงความโชคดีนั้น แต่กลับรู้สึกแค้นในบางเหตุการณ์ที่พบกับแม่สามี ยกตัวอย่างเช่น ตอนที่ต้องไปบ้านพ่อ แม่ของสามีที่ปูซานช่วงหยุดเทศกาลชูช็อก¹⁰ ตามปกติหน้าที่ของสะใภ้ก็ต้องช่วยแม่สามี เตรียมหุงหาอาหารสำหรับครอบครัวเพราะจะเป็นเทศกาลที่มีการรวมญาติ ส่วนสามี มีหน้าที่ขับรถพาครอบครัวกลับบ้านเกิดช่วงเทศกาล น้องสาวของชองแดฮยอนซึ่งแต่งงานมีลูกชายแล้วสองคน ช่วงเวลาเทศกาลก็ต้องเป็นคนจัดเตรียมอาหารสำหรับ ครอบครัวของสามีเช่นกัน จึงเข้าใจสถานการณ์เป็นอย่างดีและช่วยบอกแม่ของเธ่ว่า อย่าทำอาหารเองเยอะเลยบางอย่างซื้อได้ก็ซื้อดีกว่า

“แม่ ขนมหงพย็อนที่บ้านเราทำเองหรอ”

“ก็ใช่ละสิ”

“เวรกรรม หนูบอกแล้วไงว่าอย่าทำเอง เมื่อกี้ก็ว่าจะพูดอยู่ต่อไปแม่ไม่ต้องเคี่ยวกระดูกขาแล้วนะ จ๊อนก็ซื้อเอาแค่ว่าใช้ที่ตลาด ส่วนขนมหงพย็อนนะ เราซื้อจากร้านขายขนมตอกก็ได้ บ้านเราไม่ได้เป็นคนจัดพิธีไหว้บรรพบุรุษเสียหน่อย จะทำอาหารอะไรเยอะแยะ แม่แก่แล้วนะ หาเรื่องทำให้ตัวเองลำบากแท้ ๆ จียองเขาก็พลอยเหนื่อยไปด้วย”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 21)

คิมจียองเป็นคนที่ไม่ชอบพูด แต่เลือกที่จะเก็บทุกอย่างไว้ในใจ ๆ เหตุการณ์ตั้งแต่เด็กทั้ง ๆ ที่อยากจะพูด อย่างเหตุการณ์นี้ที่บ้านสามี เธอเหนื่อยและอยากจะทำอะไรเหนื่อยและอยากพัก หลายครั้งคิมจียองมีอาการคล้ายว่าโดนวิญญาณเข้าสิงและเป็นคนอื่นด้วยท่าทางและภาษาที่พูดออกมา จากเหตุการณ์นี้คิมจียองก็มีอาการอีกครั้ง

¹⁰ เทศกาลขอบคุณพระเจ้าและไหว้บรรพบุรุษ ตรงกับวันขึ้นสิบห้าค่ำเดือนแปดตามปฏิทินจันทรคติ

จนทำให้ทุกคนตกใจกับสิ่งที่คิมจียองพูดออกมา ด้วยลักษณะคำพูดราวกับแม่ของเธอเองเป็นคนพูด

“ ‘อพิไร คุณแม่ลูกเขย ที่จริงจียองของเราครั้งนี้เพื่อครั้งนี้ตัวทุกช่วงเทศกาลนั้นแหละจะ’ ”

“คุณพ่อลูกเขย ฉันขอพูดเสียมารยาทสักหน่อยเถอะ ครอบครัวนี้มีแค่บ้านฝ่ายสามีที่ไหน ทางฉันก็เป็นครอบครัวเหมือนกันนะ หากไม่ใช่ช่วงเทศกาล บ้านฉันก็ไม่ค่อยเจอลูก ๆ ทั้งสามเหมือนกัน หนูสาวสมัยนี้ก็แบบนี้แหละ ที่ลูกสาวบ้านคุณพ่อลูกเขยยังกลับมาเยี่ยมบ้านได้เลย ก็ต้องให้ลูกสาวฉันได้กลับบ้านแกบ้างซี” ”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 22-23)

ส่วนบทบาทในครอบครัวไม่ว่าจะในฐานะลูกสาว พี่สาว ภรรยา หรือลูกสะใภ้ ทุกคนในครอบครัวต่างดีกับคิมจียอง แต่คิมจียองกลับทำให้ตนเองมีลักษณะตกเป็นเหยื่อ ถึงแม้ว่าทุกคนรอบตัวของคิมจียอง ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ของเธอเอง ก็เป็นครอบครัวที่อบอุ่นพร้อมหน้าพร้อมตา แต่คิมจียองก็ยังมีรู้สึกน้อยใจในโชคชะตาที่เกิดขึ้นเป็นลูกผู้หญิง จึงเปรียบเทียบตัวเองกับน้องชายว่าได้รับความรักจากครอบครัวมากกว่าตัวเอง ในส่วนครอบครัวของสามีก็ให้การต้อนรับ ไม่มีการตั้งแง่ใด ๆ อีกทั้งยังเข้าอกเข้าใจในตัวคิมจียองอีกต่างหาก แต่เธอเองก็ยังไม่มีความสุข และดูเหมือนไม่เคยเห็นแง่มุมในชีวิตเลย เห็นแต่การเปรียบเทียบว่าไม่ยุติธรรมไม่เท่าเทียม

3. คิมจียองและการใช้ชีวิตในสังคมเกาหลี

คิมจียองในวัยเยาว์ ตอนเป็นนักเรียนระดับชั้นประถม มีประสบการณ์โดนเด็กผู้ชายแกล้ง บางครั้งทำให้เธอเจ็บตัวเช่นแกล้งเดินผ่านแล้วเอากะเป๋ไปกระแทกคิมจียอง หรือบางครั้งยืมอุปกรณ์เครื่องเขียน เช่น ยางลบ ไม้บรรทัด แล้วไม่คืน บ้างก็แอบเอากะเป๋หรือถุงผ้าใส่รองเท้าสวมในอาคารเรียนไปซ่อน มีเหตุการณ์หนึ่งที่เรื่องถึงครูวันนั้นเป็นช่วงต้นฤดูร้อน คิมจียองรู้สึกเหงาออกที่เท้าเอยะเธอจึงถอดรองเท้าใส่ในอาคารเรียนไว้ใต้โต๊ะ ทันใดนั้นมีเด็กชายที่นั่งคู่เธอตั้งใจเตะรองเท้าจนทำให้รองเท้าไปหยุดหน้าโต๊ะครู เพื่อน ๆ ในห้องเห็นก็หัวเราะกันลั่น ครูจึงถามว่าเป็นรองเท้าของใคร คิมจียองก็อึก ไม่กล้าบอกครูว่าเป็นรองเท้าของตน คิมจียองจึงพยายามบอกเพื่อนผู้ชายที่เตะรองเท้าของเธอว่าให้บอกครูว่าเป็นคนเตะไป แต่เพื่อนผู้ชายก็ไม่ยอมบอกครู เมื่อครูถามซ้ำว่าเป็นรองเท้าของใคร คิมจียองจำยอมต้องยกมือ ครูจึงตำหนิคิมจียอง เธอได้แต่ร้องไห้สะอึกสะอื้น แต่มีนักเรียนหญิงคนหนึ่ง ยกมือขึ้นและบอกกับครูว่า มันเป็นรองเท้าของคิมจียอง แต่เธอไม่ได้เป็นคนเตะ เหตุการณ์ที่เด็กนักเรียนหญิงโดนเด็กนักเรียนชายแกล้งมีอยู่ทุกยุคทุกสมัย แต่การจัดการกับปัญหาไม่ได้ของคิมจียองอาจเพราะมีลักษณะบุคลิกการตกเป็นเหยื่อ คิมจียองทุกข์ใจมากที่โดนเพื่อนนักเรียนผู้ชายแกล้ง จึงได้แต่ร้องไห้ฟ้องแม่กับพี่สาว แต่พี่สาวที่เรียนโรงเรียนเดียวกันกับคิมจียอง ขณะนั้น ก็ได้บอกคิมจียองว่า เด็กผู้ชายก็เป็นแบบนี้ ให้ทำเป็นเฉย ๆ ไว้ ไม่ต้องไปให้ความสนใจ ส่วนแม่ของคิมจียอง ได้ดูเธอกลับว่าทำไมร้องไห้แง แต่เพื่อนแกล้งแหย่จะเห็นว่าในทุกสังคมเราจะได้พบเจอกับเหตุการณ์เพื่อนแกล้งในวัยเรียน ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนเพศเดียวกันหรือต่างเพศกันก็ตาม แต่สุดท้ายคือการรู้จักแก้ปัญหาและไม่ยอมให้ตนเองต้องตกเป็นเหยื่อ ดังจะเห็นว่าทั้งแม่และพี่สาวของคิมจียอง ทั้งคู่อาจประสบปัญหาคล้ายคลึงกับคิมจียอง แต่ทั้งสองไม่ยอมตกเป็นเหยื่อ และเพื่อนผู้หญิงที่ช่วยคิมจียองอธิบายกับครูว่าเป็นรองเท้าของคุณคิมจียองก็จริงแต่คิมจียองไม่ได้เป็นคนเตะ เป็นผู้หญิงอีกคนที่ไม่ยอมเป็นเหยื่อเช่นกัน เพราะฉะนั้นเราทุกคนสามารถเลือกที่จะแสดงออกได้ ไม่ว่าจะอยู่ในยุคไหน และสถานการณ์แบบใดก็ตาม ดังตัวอย่างเช่นแม่และพี่สาวของคิมจียอง อีกทั้งเพื่อนเด็กผู้หญิงของคิมจียอง

ชีวิตนักเรียนวัยมัธยมของคิมจียอง มีเหตุการณ์ที่คิมจียองต้องไปเรียนกวดวิชา และมีวิชาจัดชั่วโมงเพิ่ม จึงต้องกลับบ้านดึก ต้องขึ้นรถเมล์กลับบ้านเองคนเดียวตอนตีกระหว่างที่คิมจียองขึ้นรถเมล์อยู่ ก็มีนักเรียนชายแปลกหน้าเข้ามาทักบอกว่าเหมือนเธอจะอยากให้ไปส่ง คิมจียองเริ่มเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหา โดยทำเป็นยังไม่ขึ้นรถเมล์ ทั้งที่สายรถเมล์ที่จะกลับบ้านมาถึงป้ายแล้ว เพราะกลัวว่านักเรียนชายคนนั้นจะตามขึ้นรถมาด้วย แต่สุดท้ายนักเรียนชายก็ขึ้นตามมาจนได้ คิมจียองไม่ยอมต่อความยาวสาวความยืด แต่พอมองไปก็เห็นว่านักเรียนชายคนนั้นยังขำเล็งมองอยู่ คิมจียองจึงกลัวแทบเสียชีวิต ยืนหน้าซีด เหงื่อแตก จนมีผู้หญิงคนหนึ่งบนรถเมล์ที่ให้นั่งให้เพียงเพราะเข้าใจว่าเธอเหมือนจะไม่สบาย คิมจียองทำสัญลักษณ์มือโดยกางนิ้วโป้งกับนิ้วก้อยเป็นรูปโทรศัพท์ ผู้หญิงคนดังกล่าวจึงส่งมือถือให้เธอส่งข้อความถึงพ่อ ให้ช่วยมารับที่ป้ายรถเมล์ใกล้บ้านจนรถเมล์ใกล้ถึงป้ายหน้าบ้านแล้วแต่คิมจียองมองไปไม่เห็นพ่อ แต่ก็ตัดสินใจลง เพราะถ้าจะนั่งเลยไปจนเป็นละแวกที่ไม่รู้จักก็จะยิ่งน่ากลัว ถือว่าคิมจียองนั้น ตัดสินใจได้ดีในจุดนี้แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนชายคนนั้นก็ลงรถเมล์ตามคิมจียองมาจนได้ ซึ่งบริเวณนั้นไม่ค่อยมีผู้คนสัญจรและค่อนข้างมืดตรงป้ายรถประจำทางนี้มีคนลงเพียงคิมจียองและนักเรียนชายคนนั้นเท่านั้นที่ลงตามมา นักเรียนชายคนนั้นเดินตามมาประกบคิมจียอง

“เธอชอบมานั่งข้างฉันตลอดไม่ใช่เหรอ ส่งซีทให้ฉันที่ไรก็ยิ้ม เสียแยม เลิกเรียนเมื่อไหร่ยังบอกลาฉันทุกวันว่าไปก่อนนะคะ โคตรอ่อยขนาดนั้นทำไมฉันทำท่าเหมือนฉันรังแกเธอเสียได้”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 71)

คิมจียองจำนักเรียนชายคนนั้นไม่ได้เลยว่าเรียนพิเศษที่เดียวกัน ในห้องเดียวกันและไม่รู้ตัวเลยว่าตัวเองทำอย่างนั้น ตามที่นักเรียนชายกล่าวว่าเธอตอนไหน โชคดีที่ผู้หญิงซึ่งให้เธอขี่โทรศัพท์ได้ลงตามมาช่วยเพราะสังเกตเห็นว่าคิมจียองน่าจะต้องการความช่วยเหลือ ด้วยไหวพริบของเธอจึงแกล้งบอกว่าคิมจียองว่าลิ้มของไว้บนรถ

หรือเปล่า นักเรียนชายสับสนแล้วจึงเดินจากไปเพราะมีคนมาช่วยคิมจียองและในจังหวัดเดียวกันพ่อของคิมจียองก็วิ่งกระหืดกระหอบมาพอดี เธอจึงเล่าเหตุการณ์ให้ฟังคาดหวังการปลอบโยนจากพ่อ

“แต่วันนั้นพ่อดุด่าคุณคิมจียองเสียอ่วม ทำไมต้องถ่อไปเรียนพิเศษไกลนัก ทำไมคุยกับคนแปลกหน้าง่ายนัก ทำไมกระโปรงถึงสั้นนัก... โตมาอย่างนี้สิ พ่อบอกแล้วไงให้ระวังแต่งกายให้มิดชิด วางตัวให้เรียบร้อย ต้องรู้สีว่าที่ไหนอันตราย เวลาไหนไม่ควรไป ใครบ้างไม่น่าไว้วางใจ รู้แล้วก็ต้องหลีกเลี่ยง คนที่ไม่รู้เท่าทัน ไม่รู้จักหลบเลี่ยงอันตรายนั้นละผิด”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 72)

คิมจียองจึงรู้สึกเสียใจที่พ่อกลับมาดู เพราะรู้สึกว่ายังไม่ได้ทำอะไรผิดเลยแม้แต่นิด แต่ก็ได้แต่เก็บไว้ในใจ แม่จึงติดต่อผู้หญิงที่ช่วยเธอเอาไว้เพราะอยากขอบคุณที่ช่วยคิมจียองไว้ในวันนั้น แต่เธอปฏิเสธทุกข้อเสนอละคำพูดของผู้หญิงคนนั้นได้ปลอมประโลมจิตใจคิมจียองเป็นอย่างมาก

“ไม่ใช่ความผิดของน้องหรอกนะ โลกเรามีผู้ชายวิตถารมากเหลือเกิน พี่ที่เคยเจอมาเยอะ”
พอได้ยินคำพูดว่าปัญหายอยู่ที่คนจิตผิดปกติพวกนั้น ไม่ใช่ความผิดของน้อง น้ำตาคุณคิมจียองพลันเอ่อริน เธอมัวแต่กล้ำกลืนก่อนจะฮันจนพูดไม่ออก เสียงปลายสายกล่าวต่อ
“แต่ว่านะจ๊ะ ผู้ชายดี ๆ ยังมีเยอะกว่าอีกนะ”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 73)

จากเหตุการณ์นี้คิมจียองจึงเลิกไปเรียนพิเศษและไม่กล้าเข้าใกล้ป้ายรถประจำทางนั้นหลังพระอาทิตย์ตกอยู่นาน เธอไม่ค่อยกล้ายิ้มหรือสบตากับคนที่ไม่รู้จัก ถึงขั้นหวาดระแวงผู้ชายไปเสียทุกคน และบางครั้งก็เผลอกรีดตอนสบตาน้องชาย จากเหตุการณ์นี้ถึงแม้ว่าคิมจียองได้มีพัฒนาการในการพยายามแก้ปัญหาด้วยตัวเอง แต่ก็ยังไม่พ้นความเป็นเหยื่อ จะเห็นได้ว่าผู้หญิงที่ช่วยเธอในวันนั้นก็เล่าว่าเคยเจอเหตุการณ์ลักษณะนี้มาเยอะ แต่ตัวเธอเองก็สามารถจัดการกับปัญหาโดยไม่ยอมเป็นเหยื่อ

เหมือนผู้แต่งจงใจให้ผู้ที่ช่วยเหลือคิมจียองในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นผู้หญิง เพราะผู้อ่านสามารถเห็นแนวความคิดของผู้หญิงในมุมที่แตกต่างกัน โดยคิมจียองกลายเป็นตัวละครที่อ่อนแอ โดนรังแกและเล่นเป็นเหยื่อ ในขณะที่ตัวละครผู้หญิงคนอื่นที่อยู่ในเหตุการณ์หรือเคยประสบเหตุการณ์เดียวกันแบบคิมจียองนั้นเลือกที่จะไม่ตกเป็นเหยื่อ

ในช่วงชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของคิมจียองนั้นไม่ได้ลำบากมากเพราะที่บ้านสามารถส่งเสียค่าเรียน ตอนแรกคิมจียองก็คิดอยากจะมีทุนการศึกษา แต่ก็พบว่าเป็นไปได้เพราะเกรดเฉลี่ยของเธออยู่ที่ประมาณสองกว่า ๆ แต่ตัวเธอเองก็ไม่ต้องกู้เงินเรียนเหมือนกับเพื่อน คนอื่น ๆ เพราะกิจการร้านโจ๊กของแม่หารายได้เพียงพอที่จะส่งค่าเรียน ถึงแม้ว่าค่าเรียนในยุคนั้นจะขึ้นสูง เนื่องจากการตรึงค่าเรียนไว้ในช่วงไอเอ็มเอฟ เมื่อทศวรรษ 2000 ซึ่งเป็นช่วงที่คิมจียองเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ค่าเรียนมหาวิทยาลัยของเกาหลีใต้จึงพุ่งขึ้นมาก เพื่อนสนิทของคิมจียองต้องทำงานพิเศษอย่างหนักหลายอย่างเพื่อส่งเสียตัวเองเรียน ในขณะที่เธอได้แม่ช่วยหางานสอนพิเศษให้และสอนเพียงอาทิตย์ละสี่ชั่วโมงเท่านั้น คิมจียองจึงมีชีวิตช่วงเรียนมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์พูนสุข ด้วยเกรดเฉลี่ยไม่สูงนักและสนุกกับการเรียนวิชาเอก ซึ่งคิมจียองยังนึกสายอาชีพหลังเรียนจบไม่ออกว่าจะไปทางไหน จึงแบ่งเวลาเข้าชมรมทั้งวิชาการและชมรมต่าง ๆ อย่างเช่น ชมรมปิ่นเขา และทำให้เธอได้พบแฟนคนแรก หลังจากเรียนจบปีสอง แฟนของคิมจียองต้องเข้ากรม ในที่สุดคิมจียองบอกเลิกเพราะไม่ได้มีเวลาให้กันเหมือนเดิม เธอจึงรู้สึกขัดใจเวลาไปเที่ยวชมรม แต่คิมจียองก็พยายามแะไปเพราะอยากช่วยดูแลน้อง ๆ ผู้หญิง เนื่องจากชมรมปิ่นเขามีสมาชิกผู้ชายมาก ทำให้นักศึกษาหญิงที่

เป็นน้องใหม่บางคนเข้ามาไม่กี่ครั้งก็หายไปเพราะอาจรู้สึกว่ปรับตัวยาก แต่คิมจียองนั้นได้รู้คนที่ผู้หญิงที่ดีคอยดูแล จึงสามารถปรับตัวได้ เธอจึงอยากเป็นรุ่นพี่ที่ดีแก่น้อง ๆ บ้าง จึงยังเข้ามาร่วมกิจกรรมชมรมปิ่นเขา ซึ่งสมาชิกผู้ชายในชมรมชอบบอกว่านักศึกษาหญิงเป็นเหมือนดอกไม้ประดับชมรม จึงไม่ยอมให้นักศึกษาหญิงได้รับมอบหมายงานหนัก หากมีการสั่งอาหาร จะให้นักศึกษาหญิงเลือกเมนูทั้งหมด และถ้ามีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ ก็จะให้นักศึกษาหญิงเลือกสถานที่ที่สะดวก และถ้ามีการจัดกิจกรรมที่ต้องค้างคืน ก็จะให้ห้องที่ใหญ่และดีที่สุดแก่นักศึกษาหญิง ซึ่งนักศึกษาหญิงรุ่นพี่ในชมรมก็พยายามบอกว่าอย่าเอาอกเอาใจนักศึกษาหญิงเป็นพิเศษ และขอให้สั่งงานอย่างเท่าเทียมได้เลย เพราะรุ่นพี่นักศึกษาหญิง ซาซังยอนอยากเห็นชมรมปิ่นเขามีประธานผู้หญิงบ้าง และในที่สุดนักศึกษาหญิงรหัสซึ่งอายุห่างจากซาซังยอนสิบปีก็ได้เป็นประธานชมรมปิ่นเขา สุดท้ายสังคมเกาหลีก็ลดช่องว่างระหว่างชายหญิงลงเรื่อย ๆ แต่คิมจียองยังคิดว่าการเลื่อมล้ำทางเพศในสังคมเกาหลีนั้นยังมีอยู่มาก เพราะตอนที่คิมจียองใกล้จบการศึกษา ช่วงปิดเทอมฤดูใบไม้ร่วงของชันปีสาม เธอเริ่มคิดเรื่องหางานอย่างจริงจังคิมจียองลงเรียนวิชาที่เคยได้เกรดไม่ค่อยดีในชันปีหนึ่งใหม่ และสอบโทอิค¹¹ ก็ได้รับคะแนนที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งหาข้อมูลการฝึกงานและประกวดแข่งขันต่าง ๆ รวมทั้งการลงคอร์สเรียนเพิ่มเพื่อหาคอนเนคชั่น และคิมจียองก็ได้คอนเนคชั่นจริง ๆ จากการลงเรียนคอร์สที่ศูนย์วัฒนธรรมตอนปิดภาคเรียน เธอโชคดีได้เจอเพื่อนที่พูดคุยกันถูกคอ จึงจับกลุ่มกัน แรกเริ่มมีสามคน จนกระทั่งมียื่นพื้นที่เจ็ดคน สมาชิกกลุ่มจะแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการหางาน เช่น การเขียนเอกสารแนะนำตัว การหาข้อมูลของบริษัททางอินเทอร์เน็ต ข้อมูลการหาที่ฝึกงาน และได้ลงจับคู่ทำงานเพื่อส่งเข้าประกวดอีกด้วย ถึงแม้คิมจียองจะพยายามเตรียมตัวหลายด้านเพื่อการสมัครงาน แต่ก็ยังมีความกังวลว่าจะสามารถไ้งานดี ๆ บริษัทใหญ่ ๆ ได้หรือไม่ เพราะในกลุ่มเองก็มีความกังวล

¹¹ โทอิค (TOEIC) ย่อมาจาก Test of English for International Communication การสอบภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นข้อสอบภาษาอังกฤษที่องค์กรมักให้ยื่นคะแนนตอนสมัครงาน เพราะเป็นข้อสอบภาษาอังกฤษที่มีการเน้นการใช้ภาษาอังกฤษที่ทำงานมากกว่าภาษาอังกฤษวิชาการอย่าง IELTS หรือ TOEFL ข้อมูลเพิ่มเติม: <https://www.ets.org/toeic>

ไม่น้อยเนื่องจากสมาชิกทั้งหมดไม่มีใครมาจากกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่มสกาย¹²เลย ประกอบกับเหตุการณ์ที่คิมจียองพบเจอตอนสอบสัมภาษณ์งานเธอก็ได้พบกับความรู้สึกว่าโลกไม่ยุติธรรมอีกครั้งเมื่อได้เจอกับคำถามสอบสัมภาษณ์

“สมมติคุณไปประชุมกับลูกค้า หัวหน้าฝ่ายลูกค้าพยายามเข้ามา เอ่อ แบบว่าแต่เนื้อต้องตัวคุณ เช่น จับไหล่ แต่ต้นขาอะไรประมาณนั้น พอเข้าใจใช่ไหมครับ ถ้าเจอเหตุการณ์แบบนี้ คุณจะทำอะไร เชิญคุณคิมจียองก่อนครับ”
คุณคิมจียองคิดว่าเธอไม่ควรแสดงท่าทีตื่นตูมเหมือนคนเชื่อซำ แต่ถ้านิ้วหน้าก็อาจเสียวะแนน จึงตอบกลาง ๆ
“ดิฉันจะหาทางปลีกล้วยจากตรงนั้นอย่างแนบเนียน เช่น ขอเข้าห้องน้ำ หรือ ขอตัวไปหยิบเอกสารค่ะ”

(โซ, นัมจู, 2563, น. 106)

ผู้เข้าสัมภาษณ์ผู้หญิงอีกสองคน ได้ตอบคำถามนี้แตกต่างกันออกไป อีกคนบอกผู้สัมภาษณ์ว่า จะพูดตรง ๆ ว่านี่คือการคุกคามทางเพศและถ้าไม่หยุดจะดำเนินการตามกฎหมาย ส่วนผู้เข้าสัมภาษณ์คนที่สามบอกว่า จะทบทวนการแต่งกายของตัวเองก่อน ถ้าพบว่าไม่เหมาะสมก็จะแก้ไข สุดท้ายผลการสัมภาษณ์งานออกมา ปรากฏว่าคิมจียองไม่ได้งานนี้ ทำให้เธอร้อนใจจึงโทรไปสอบถามกับทางบริษัทว่าผลสัมภาษณ์อีกสองคนที่เข้าสัมภาษณ์พร้อมกันผ่านหรือไม่ เพราะจะได้นำไปปรับใช้ในการสมัครงานครั้งต่อไป ทางบริษัทจึงยอมบอกคิมจียองว่าทั้งสองคนที่เข้าสัมภาษณ์พร้อมคิมจียองนั้นไม่

¹² มหาวิทยาลัยกลุ่มสกายมาจาก (SKY หรือในภาษาเกาหลี 스카이) ชื่อย่อของสามมหาวิทยาลัยที่สอบเข้ายากที่สุดของเกาหลีใต้ คือ S (Seoul National University) 서울대학교 มหาวิทยาลัยแห่งชาติโซล, K (Korea University) 고려대학교 มหาวิทยาลัยโคเรยอ และ Y (Yonsei University) 연세대학교 มหาวิทยาลัยยอนเซ

ปรากฏชื่อในรายชื่อผู้ผ่านสัมภาษณ์เช่นกัน เมื่อรู้ผลเช่นนั้น คิมจียองจึงได้คิดว่าน่าจะพูดออกไปตรง ๆ ตอนสัมภาษณ์งาน

“ก็หัดมือไอ้เหี้ยนั่นซะเลยใจ! แกคนถามก็แอฟกัน! มีอย่างไหน ตั้งคำถามสัมภาษณ์งานแบบนี้ก็เท่ากับคุกคามทางเพศนั่นละ! แกใช้คำถามเดียวกันกับคนสมัครงานผู้ชายไหมล่ะ” ”

(โซ, นัมจู, 2563 , น. 107)

ในอีกมุมหนึ่ง คิมจียองก็ไม่รู้แน่ชัดว่าผู้เข้าสัมภาษณ์ชายต้องเจอกับคำถามอย่างไรบ้าง แต่ก็มีอารมณ์หงุดหงิด บวกกับเสียใจ ผิดหวังที่ไม่ผ่านการสัมภาษณ์งาน และตัดสินใจคือการไม่เท่าเทียมของชายและหญิงในสังคม ในความเป็นจริงการได้งานนั้นไม่ได้ตัดสินจากคำถามเดียว แน่نونว่าต้องมีหลายองค์ประกอบที่ทางบริษัทพยายามมองหาในตัวผู้สมัคร เพราะฉะนั้นถ้าจะตัดสินว่าคิมจียองไม่ได้งานเพียงเพราะคำถามนี้ น่าจะไม่ยุติธรรมต่อคณะผู้สัมภาษณ์เช่นกัน ในทางกลับกันทางคณะผู้สัมภาษณ์งานน่าจะให้ความสำคัญกับการคุกคามทางเพศในที่ทำงาน จึงได้มีคำถามลักษณะนี้ หากไม่เห็นความสำคัญกับปัญหานี้น่าจะไม่ใส่ใจที่จะตั้งคำถามนี้เลย แต่ด้วยลักษณะเป็นเหยื่อของคิมจียอง จึงมีแนวความคิดว่านี่คือการโดนคุกคามทางเพศในสังคมการทำงาน

คิมจียองลดเงื่อนไขบริษัทที่สมัครงานลงเรื่อย ๆ และยังคงส่งใบสมัครไปตามบริษัทต่าง ๆ โดยมีแฟนใหม่ซึ่งเป็นเพื่อนของเพื่อนคอยให้กำลังใจในการสมัครงาน จนในที่สุดเธอได้งานบริษัทเอเจนซีแห่งหนึ่ง มีพนักงานประมาณห้าสิบคน ทั้งบริษัทมีพนักงานผู้หญิงมากกว่า แต่ตำแหน่งบริหารขึ้นไปส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มีหัวหน้าทีมทั้งหมดสี่คน และหนึ่งในหัวหน้าทีมทั้งสี่เป็นผู้หญิงคือคิมอินซิล เธอมีลูกสาวที่เรียนชั้นประถมศึกษาหนึ่งคน คิมจียองได้ยินมาว่าแม่ของคิมอินซิลอาศัยอยู่ด้วยกัน น่าจะคอยช่วยเหลือหลาน บางคนชมสามีของคิมอินซิลว่าแต่งเข้าบ้านภรรยาน่าจะลำบากกว่าแต่งเข้าบ้านสามี เพราะความขัดแย้งระหว่างแม่ยายกับลูกเขยก็มีปัญหาให้เห็นในสังคม

มากมาย ทำให้คิมจียองย้อนคิดไปตอนที่แม่ดูแลย่าตลอดสิบเจ็ดปี ย่าช่วยเลี้ยงน้องชาย ช่วงที่แม่ไปทำงานรับตัดผม แต่ย่าก็ไม่เคยต้องเหนื่อยเลยเพราะแม่จะเป็นคนป้อนข้าว อาบน้ำและกล่อมเข้านอน และแม่ยังเป็นคนทำงานบ้าน กวาดถู ทำความสะอาด ซักผ้า คิมจียองจึงคิดเปรียบเทียบว่าทำไมสามีของคิมอินซิลได้รับคำชมเพียงแค่ว่าแต่งงาน ภรรยา แต่ไม่เห็นมีใครชมแม่ของคิมจียองเลย ทั้ง ๆ ที่แม่ทำทุกอย่าง

ต่อมาบริษัทได้รับโปรเจกต์ใหม่ที่ต้องวางแผนระยะยาวและคิมอินซิลได้รับผิดชอบทีม ทำให้คิมจียองอยากได้ร่วมอยู่ที่วางแผนโปรเจกต์นี้ แต่เธอก็ต้องผิดหวัง เพราะพนักงานชายสองคนที่เข้ามาเริ่มทำงานพร้อมกันได้รับเลือกเข้าทีม คิมจียองและพนักงานหญิง (คังฮเยซู) อีกคนที่เข้ามาร่วมงานกับบริษัทพร้อมกันก็รู้สึกผิดหวังที่ไม่ได้รับเลือกเข้าร่วมทีม ปกติทั้งสี่คนจะจับกลุ่มกันตอนพักดื่มกาแฟและทานข้าวเที่ยงด้วยกันเพราะเข้ามาทำงานรุ่นเดียวกัน แต่พอมีเหตุการณ์นี้ ทำให้คิมจียองและคังฮเยซู ต่างก็ผิดหวังและหลีกเลี่ยงการพบปะพนักงานชายสองคนนั้น หากเดินสวนกันในบริษัทก็จะเดินเลี่ยง ๆ ไม่สบสายตา เพราะรู้สึกไม่สนิทใจ คิมจียองผิดหวังที่ไม่ได้รับเลือกและมีความคิดว่า เหตุที่ตัวเองและคังฮเยซิลไม่ได้รับเลือกเข้าทีมโปรเจกต์นี้เนื่องจากทั้งคู่เป็นผู้หญิง ในที่สุดคังฮเยซูซึ่งอายุมากที่สุดในกลุ่มก็นัดหมายให้ทั้งสี่คนไปดื่มกัน คิมจียองจึงได้รู้ว่าสมาชิกที่วางแผนโปรเจกต์ใหม่นั้น ได้ถูกเลือกโดยประธานบริษัท ด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นโปรเจกต์ยาว ท่านประธานจึงรู้ว่าด้วยระดับความยากของงานและเนื้อหาของงานทำให้ยากที่จะทำควบคู่ไปกับชีวิตสมรส ยิ่งถ้าต้องเลี้ยงลูกด้วยยังเป็นเรื่องยากขึ้นไปอีกและทางบริษัทก็ไม่มีนโยบายสวัสดิการต่าง ๆ ที่พนักงานหญิงจะต้องได้เช่น ลาคลอด ลาเลี้ยงบุตร เป็นต้น จากเหตุการณ์นี้คิมจียองก็ยังมีความคิดเปรียบเทียบว่าตัวเองไม่ได้เข้าทีมนี้เพราะเป็นผู้หญิง บ่อยครั้งในหลายฉากที่พบว่าคิมจียองชอบเปรียบเทียบตัวเองกับผู้ชาย ตั้งแต่ในวัยเด็กก็เปรียบเทียบตัวเองกับน้องชายเสมอ ๆ ในวัยทำงานก็เปรียบเทียบตัวเองกับเพื่อนพนักงานชาย เมื่อแต่งงานก็เปรียบเทียบกับสามีว่าไม่ต้องเสียสละหน้าที่การงานในขณะที่ตัวเองต้องเป็นฝ่ายเสียสละออกจากงาน เธอมักโทษว่าการเกิดเป็นผู้หญิงเป็นต้นเหตุของการไม่เท่าเทียมนำมาซึ่งความทุกข์ใจ ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต ดังสุภาษิตของเกาหลีกล่าวว่า แบ่งตอก

ของคนอื่นใหญ่กว่าเสมอ (남의 떡이 더 커 보인다)¹³ จากสุภาษิตนี้เราได้เรียนรู้ว่า ถึงแม้ในความจริงแบ่งตอกนั้นมีขนาดเท่ากัน แต่พอเราเปรียบเทียบเราจะทุกข์ทันทึเพราะความทุกข์เกิดขึ้นง่ายมาก แค่เพียงเราเปรียบเทียบกับคนอื่น ซึ่ง “การเปรียบเทียบ” เป็นสิ่งที่นักจิตวิทยา¹⁴ แนะนำว่าควรหลีกเลี่ยงเพราะจะนำมาซึ่งลักษณะเป็นเหยื่อ ในหลายฉากพบว่าคิมจียองมีลักษณะสงสารตัวเอง เห็นอกเห็นใจตนเอง ซึ่งเป็นอีกหนึ่งลักษณะของการเป็นเหยื่อ ในบทสุดท้ายคิมจียองได้รับเข้ารับรักษาที่จิตแพทย์ด้วยอาการซึมเศร้า ซึ่งเมื่อวิเคราะห์บทบาทของตัวละครคิมจียองโดยละเอียดแล้ว จึงพบว่าคิมจียองมีอาการซึมเศร้า เหตุเพราะด้วยวิธีการคิดที่มีลักษณะเป็นเหยื่อของตัวละคร

4. บทส่งท้าย

หากเปรียบผู้หญิงในสังคมเกาหลีในยุคอดีตกับผู้หญิงในยุคปัจจุบันของสังคมเกาหลี แน่นอนว่ามีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมสภาพสังคมและสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้การคาดหวังต่อบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงเปลี่ยนไปเช่นกัน ถึงแม้ความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศชายกับหญิงในสังคมเกาหลีนั้นยังคงมีอยู่ เนื่องจากสังคมเกาหลีก็เป็นหนึ่งในสังคมชายเป็นใหญ่แต่ก็ต้องยอมรับว่าช่องว่างนั้นเริ่มแคบลงเรื่อย ๆ เพราะมีการต่อสู้เรียกร้องสิทธิและความเป็นธรรม ความเท่าเทียม ซึ่งทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสถานการณ์ จะสังเกตเห็นได้ว่าในหนังสือเรื่อง *คิมจียอง เกิดปี 1982* เอง ก็มีผู้หญิงที่รับบทบาทเป็นหัวหน้าหรือรับตำแหน่งระดับผู้บริหารในบริษัท หากมองย้อนไปที่ผู้นำประเทศของเกาหลีจะพบว่าเคยมีประธานาธิบดีผู้หญิงอย่างปาร์คกินเฮ (박근혜) อีกด้วย แสดงให้เห็นว่าช่องว่างของชายและหญิงในประเทศ

¹³ สุภาษิตเกาหลีจาก <https://korean.dict.naver.com/english/krenldiom.nhn?sLn=kr&idiomId=a759f112ea794356abb730453ab33d2c> สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2020

¹⁴ Susan Biali Haas M.D. Dr. Biali ได้แนะนำการหยุดเปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่นในบทความ How to Stop Comparing Yourself to Other จากเว็บไซต์ <https://www.psychologytoday.com/> เมื่อ 5 มีนาคม 2020

เกาหลีนั้นแคลง เพราะฉะนั้นถ้าคิมจียองจะโทษว่า ความผิดหวัง เสียใจ ในชีวิตที่เกิดขึ้นเป็นเพราะเธอเกิดเป็นผู้หญิง อาจจะไม่ใช่เหตุผลทั้งหมด แต่อยากจะชวนวิเคราะห์ที่บทบาทการเล่นเป็นเหยื่อของคิมจียองที่ทำให้ชีวิต ไม่มีความสุขและสุดท้ายต้องได้รับการรักษาด้วยอาการซึมเศร้า

จากการวิเคราะห์ตัวละครคิมจียองพบว่าทุกคนที่มีบทบาทสำคัญกับคิมจียองนั้นล้วนปฏิบัติกับคิมจียองด้วยความรัก ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวของคิมจียองเอง พ่อ แม่ พี่สาวและน้องชาย รักใคร่ปรองดองเป็นครอบครัวอบอุ่น อีกทั้งทุกคนในครอบครัวของสามี ก็ต่างให้ความรัก ความเมตตา คิมจียอง แต่เหตุใดเธอจึงมีอาการซึมเศร้า ทั้ง ๆ ที่คนใกล้ชิดรอบข้างต่างให้ความรัก ความเมตตา จากการวิเคราะห์ตัวละครในแต่ละฉากจึงพบว่าเนื่องจากตัวละครคิมจียองมีลักษณะเป็นเหยื่อ (Victim Mentality) คือผู้ที่มีความคิด จิตใจ บุคลิกนิสัยที่คิดว่าตนเป็นเหยื่อ

ทุกคนเกิดมาแตกต่างกัน ไม่มีใครเหมือนกัน ถึงแม้จะเกิดเป็นผู้หญิงเหมือนกัน เกิดในครอบครัวเดียวกัน หรืออยู่ในสถานการณ์เดียวกัน แต่ละคนมีแนวคิดหรือลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์บทบาทตัวละครเอกอย่างคิมจียองจึงมีประเด็นด้านแนวคิด หรือเรียนรู้วิถีคิดในการใช้ชีวิตของตัวละคร การดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างมีความสุข หรือทุกข์ทรมานจิตใจ นั้นขึ้นอยู่กับ “แนวความคิด” ของบุคคลนั้น เพราะในชีวิตของทุกคนย่อมต้องเจอความผิดหวัง ความเสียใจ ความไม่เท่าเทียม หรืออุปสรรค แต่ละคนมีวิธีดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหา และที่สำคัญคือการมองปัญหานั้นอย่างมีทัศนคติที่เป็นบวก หมายถึงการหาข้อดีในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ได้ตั้งประโยคที่กล่าวว่า “เหรียญย่อมมีสองด้านเสมอ” เพราะในขวย่อมมีดำ ในดำย่อมมีขาว ตามทฤษฎีหยินหยาง ทั้งหมดทั้งมวล ขึ้นอยู่กับทัศนคติหลาย ๆ องค์กรให้ความสำคัญกับทัศนคติมากกว่าความสามารถ อย่างผู้ที่ได้ยกย่องว่าเป็นเทพแห่งการบริหารของญี่ปุ่น คาซุโอะ อินาโมริ (Dr. Kazuo Inamori) ผู้ก่อตั้งบริษัท Kyocera และ KDDI และผู้ก่อตั้งสายการบินเจแปนแอร์ไลน์ที่กำลังล้มละลายให้พันวิฤต และเป็นผู้เขียนหนังสือเรื่อง “ข้าให้ชนะ”¹⁵ โดยให้ความสำคัญกับการรับสมัครบุคลากร มีสูตรการพิจารณาคือ

¹⁵ อ้างอิงจากคาซุโอะ อินาโมริ (2561) หน้า 23

ผลลัพธ์ของชีวิตและการทำงาน = ทศนคติ (-100 ถึง 100) x ความพยายาม(100) x ความสามารถ (100) ดังนั้น ถึงแม้จะเก่งและมีความพยายามมากแค่ไหน แต่หาก ทศนคติติดลบเพียง -1 ผลลัพธ์ก็จะออกติดลบอยู่ดีเพราะฉะนั้นสุดท้ายแล้วการ “เลือก” ที่จะมีทัศนคติแบบไหนเป็นสิทธิ์ของเราเองทุกคน

รายการอ้างอิง

คาซุโอะ อินามุริ. (2561). *ข้าให้ชนะ* (โยชูกะและทสมารรณะภูติ, แปล).

สำนักพิมพ์วีเลิร์น.

โซ, นัมจุ. (2559). *คิม จียอง เกิดปี 1982* (ตรองสิริ ทองคำใส, แปล). กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์เอร์เนส พับลิชชิง จำกัด.

วิเชียร อินทะสี. (2556). *พลวัตความเป็นประชาธิปไตยในเกาหลีใต้: จากอำนาจนิยม*

สู่ประชาธิปไตยที่มั่นคง. สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

BoxofficeMojo.com By IMDbPro. Retrieved May 17, 2020, from https://www.boxofficemojo.com/title/tt11052808/credits/?ref_=bo_tt_tab#tabs

Chung, WJ. and Gupta, MD. (2007). Why is Son Preference declining in South Korea? The Rule of Development and Public Policy, and the Implications for China and India. *The world Bank development Research Group, Human Development and Public Services Team*, October 2007.

Creativecommons.org. (2020). *Openslang Dictionary*. Retrieved April 30, 2020, from <http://openslang.com/welcome?do=search&id=%EB%A7%98%EC%B6%A9>

Haas,SB. (2018). How to Stop Comparing Yourself to Other, Psychology Today. Retrieved April 30, 2020, from <https://www.psychologytoday.com/us/blog/prescriptions-life/201803/how-stop-comparing-yourself-others>

- Kim, A. E. and Park, I.W. (2006). Changing Trends of Work in South Korea: The Rapid Growth of Underemployment and Job Insecurity. *Asian survey Journal*, 46(3), 437-456.
- Naver Dictionary. Retrieved May 5, 2020, from <https://korean.dict.naver.com/english/krenIdiom.nhn?sLn=kr&idiomId=a759f112ea794356abb730453ab33d2c>
- Orloff, J. (2012). *Strategies to deal with Victim Mentality*. Psychology Today. Sussex Publishers, LLC. Retrieved April 15, 2020, from <https://www.psychologytoday.com/us/blog/emotional-freedom/201210/strategies-deal-victim-mentality>
- Rayole, C. (2019). *How to identify and deal with a Victim Mentality*. Healthline. Retrieved April 20, 2020, from <https://www.healthline.com/health/victim-mentality>
- Richard E. Watts. (2010). A Review of 200 Birth – Order Studies: Lifestyle Characteristics. *The Journal of Individual Psychology*, 66(4), 408-434.
- Statista. (2019). *Number of one person households in South Korea from 1995 to 2018*. Statista. Retrieved April 16, 2020, from <https://www.statista.com/statistics/964526/south-korea-one-person-households-number/#:~:text=Single%2Dperson%20households%20number%20South%20Korea%201995%2D2018&text=This%20statistic%20shows%20the%20number,a%20steep%20increase%20since%201995>. Test of English for International Communication. Retrieved April 20, 2020, from <https://www.ets.org/toeic>
- Susan Biali Haas M.D. Dr. Biali. (2018). *How to Stop Comparing Yourself to Other*. Retrieved March 5, 2020, from <https://www.psychologytoday.com/>
- 최가영. (2018). 아이린언급이후 '82년생김지영' 판매량 104% 증가. Retrieved April 30, 2020, from https://www.ytn.co.kr/_ln/0103_2018032115550680

Received: June 23, 2019

Revised: October 20, 2020

Accepted: November 9, 2020